

Valsts pētījumu programmas
"Latvijas kultūra – resurss valsts attīstībai"
projektu pieteikumu atklātā konkursa
izvērtēšanas pārskats

SATURS

- 3 Par konkursu
 - 5 Projektu pieteikumi
 - 5 Izvērtēšana
 - 6 Projekta īstenošana
 - 7 Ekspertu atziņas
-

Par konkursu

Latvijas Zinātnes padome (LZP), pamatojoties uz Ministru kabineta 2018. gada 4. septembra noteikumu Nr. 560 "Valsts pētījumu programmu projektu īstenošanas kārtība" 17. punktu, 2020. gada 9. jūnijā izsludināja Valsts pētījumu programmas "Latvijas kultūra – resurss valsts attīstībai" projektu pieteikumu atklāto konkursu ar iesniegšanas termiņu 13. jūlijā. Programmas īstenošanai pieejamais valsts budžeta finansējums ir 1 075 350 *euro* 24 mēnešu periodam, un no tiem 75 274 *euro* paredzēti administratīvo izmaksu segšanai. Viena projekta pieteikuma maksimālais finansējums nepārsniedz 1 000 076 *euro*.

Konkursā varēja piedalīties Latvijas Republikas zinātniskās institūcijas, kas reģistrētas Zinātnisko institūciju reģistrā un kā sadarbības partneris zinātniskā institūcija, kas atbilst pētniecības organizācijas definīcijai, vai valsts institūcija, kurai zinātniskās darbības veikšana ir noteikta ar ārējo tiesību aktu, nolikumā vai statūtos.

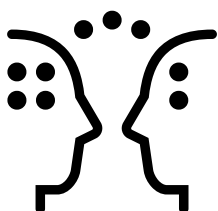
Valsts pētījumu programmas "Latvijas kultūra – resurss valsts attīstībai" **virsmērķis ir Latvijas mākslas un kultūras kapitāla efektīva izmantošana Latvijas ilgtspējīgai attīstībai**. Tiks attīstīta zināšanu bāze par mākslinieciskās jaunrades vēsturi un aktuālajiem procesiem Latvijas kultūrā, par Latvijas kultūras mantojuma (materiālā, nemateriālā, dokumentārā) aizsardzību, saglabāšanu, tālāk nodošanu, komunikācijas un pārvaldības jautājumiem, kā arī attīstītas pētniecības metodes un zināšanu bāze par mākslinieciskās jaunrades un kultūras mantojuma nozaru ietekmi.

Programmu izstrādājusi Kultūras ministrija sadarbībā ar Nacionālo Kultūras padomi un Izglītības un zinātnes ministriju, tādējādi iesaistot visus svarīgākos nozares pārstāvjus programmas plānošanā. Notika konsultācijas arī ar LZP un Latvijas Zinātņu akadēmiju.

Atbilstoši programmas īstenošanas mērķiem, programmā ir noteikti **trīs uzdevumi**:

attīstīt zināšanu bāzi par mākslinieciskās jaunrades vēsturi un aktuālajiem procesiem Latvijas kultūrā, tai skaitā mūzikā, literatūrā, teātra un dejas mākslā, vizuālajā mākslā, dizainā, arhitektūrā, audiovizuālajā un filmu mākslā un citās jomās, kā arī par sabiedrības un radošo kopienu iesaistes un līdzdalības praksēm un kultūras un mākslas procesu daudzveidību, ilgtspēju un saikni ar kultūras un kultūrizglītības vajadzībām, sekmējot pētniecības, augstākās izglītības un mākslinieciskās jaunrades saikni;

attīstīt zināšanu bāzi par Latvijas kultūras mantojuma (materiālā, nemateriālā, dokumentārā) aizsardzību, saglabāšanu, tālāk nodošanu, komunikācijas un pārvaldības jautājumiem, ņemot vērā mūsdienu tehnoloģiskās iespējas, ekonomiskos, sociālos un vides apstākļus, kultūras mantojuma un atmiņas institūciju lomu, kā arī par sabiedrības, īpaši jauniešu, un mantojuma kopienu iesaistes un līdzdalības praksēm;

attīstīt pētniecības metodes un zināšanu bāzi par mākslinieciskās jaunrades un kultūras mantojuma nozaru ietekmi, tostarp sociālo un ekonomisko ietekmi, pārneses efektiem un lomu Latvijas valsts, sabiedrības un tautsaimniecības ilgtspējīgā attīstībā un nacionālās identitātes veidošanā.

Programmas īstenošanā tiks ievēroti arī horizontālie uzdevumi, kas, pirmkārt, paredz projekta pozitīvo ietekmi uz zinātnisko grupu starpdisciplināro sadarbību, kā arī starptautisko konkurētspēju jomā, attīstīt jaunas pētniecības metodes, kuras potenciāli var integrēt arī studiju un kultūras mantojuma institūciju darbā, gatavot speciālistus mākslinieciskās jaunrades un kultūras mantojuma nozarēm, iesaistīties starptautiskos projektos un informēt plašāku sabiedrību par projekta aktivitātēm. Sevišķi svarīgi projekta īstenošanas laikā būs nodrošināt, ka iegūtie dati un teorētiskās zināšanas tiks pielietotas praktiskos rīcībpolitikas risinājumos, metodoloģijās kultūras mantojuma institūciju darbībā u.t.t.

Projektu pieteikumi

Konkursā tika iesniegti divi projekta pieteikumi, LZP izvērtēja abu projekta pieteikumu atbilstību konkursā noteiktajiem administratīvās atbilstības kritērijiem, pēc tam tos nododot zinātniskajai ekspertīzei ārvalstu ekspertiem.

Ārvalstu zinātniskie eksperti visaugstāk novērtēja projekta pieteikumu, ko iesniegusi Latvijas Kultūras akadēmija (LKA) sadarbībā ar Latvijas Mākslas akadēmiju, Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmiju, Latvijas Nacionālo bibliotēku un Latvijas Universitātes Literatūras, folkloras un mākslas institūtu.

Izvērtēšana

Konkursa izvērtēšanai ir noteikti trīs kritēriji ar atšķirīgu svaru kopējā vērtējumā:

"Zinātniskā izcilība" – 30%

„Ietekme” – 50%

„Ieviešana” – 20%

Ņemot vērā programmas mērķus un tematiskos uzdevumus, tika ievērots *peer review* (līdzinieku vērtēšana) princips, piesaistot ārzemju ekspertus ar līdzīgām zināšanām un pieredzi kā projekta vadītājam. Atbilstoši konkursa nolikumam un Ministru kabineta 2018. gada 4. septembra noteikumu Nr. 560 "Valsts pētījumu programmu projektu īstenošanas kārtība" 23. un 24. punktam, projekta pieteikuma izvērtēšanai LZP atlasīja trīs neatkarīgos ārvalstu ekspertus ar vērā ņemamu pieredzi kultūras mantojuma uzturēšanas jomā, radošo industriju un kultūras ekonomikas jomā, kā arī mākslās.

Katrā kritērijā eksperti varēja piešķirt no 1 līdz 5 punktiem (ar iespēju vērtējumu izteikt ar puspunktu). Kvalitātes sliekšnis bija 3 punkti katrā kritērijā un 9 punkti visos kritērijos kopā. Vērtējumos ekspertiem tika dots uzdevums ietvert atgriezenisko saiti un rekomendācijas projekta iesniedzējiem.

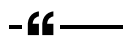
Viens no projekta pieteikuma vērtēšanā iesaistītajiem ekspertiem, ņemot vērā kvalifikāciju un pieredzi, bija atbildīgs par individuālo vērtējumu konsolidēšanu. Katra projekta pieteikuma konsolidētais vērtējums punktos tika aprēķināts, izmantojot formulu:

$$K = (3A \times 0,3) + (3B \times 0,5) + (3C \times 0,2)$$

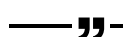
Projekta īstenošana

Konkursa rezultātā tika pieņemts lēmums par projekta pieteikuma **Nr. VPP-KM-LKRVA-2020/1-0003 "Kultūras kapitāls kā resurss Latvijas ilgtspējīgai attīstībai"** finansēšanu, kas ieguva visu pieprasīto finansējumu 1 000 035 *euro* apmērā. Projektu īsteno no 2020. gada 1. oktobra līdz 2022. gada 30. septembrim.

Sagaidāms, ka projekta noslēgumā tiks iegūti sekojoši rezultāti:

viens oriģināls zinātniskais raksts, ko publicēs žurnālos vai konferenču rakstu krājumos, kuru citēšanas indekss sasniedz vismaz 50 procentus no nozares vidējā citēšanas indeksa;

divdesmit astoņi oriģinālie zinātniskie raksti, kurus publicēs Web of Science vai SCOPUS datubāzēs iekļautajos žurnālos vai konferenču rakstu krājumos;

projekta ietvaros sekmīgi tiks nokārtoti maģistra valsts (gala) pārbaudījumi un noteiktā kārtībā aizstāvēti promocijas darbi (kopā divi), ievērojot programmas mērķi un uzdevumus;

seši ziņojumi par rīcībpolitikas ieteikumiem;

tiks sastādītas arī 11 monogrāfijas, izveidotas 7 datu kopas, kā arī 4 metodoloģijas ietekmes mērīšanai.

Pētījumu īstenošanos projekta vadītāja Dr. Rūta Muktupāvela, kura ir LKA rektore, profesore un vadošā pētniece, 21 projekta galvenais izpildītājs, kuri būs atbildīgi par atsevišķu projekta sadaļu izpildi, 26 projekta izpildītāji, kuri būs atbildīgi par noteiktu uzdevumu izpildi, kā arī 18 studējošie (sagaidāms, ka projekta laikā tie iegūs nepieciešamās prasmes un zināšanas, lai turpinātu aktīvu pētniecības karjeru). Studējošie projekta īstenošanas pirmajā un otrajā gadā tiks nodarbināti vidēji ar slodzi, kas pielīdzināma 4,5 pilna laika ekvivalentiem (PLE), tā nodrošinot zinātniskā personāla ataudzi projekta tematiskajās jomās.

Ekspertu atziņas

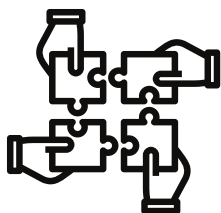
Ārvalstu zinātniskie eksperti LKA projekta pieteikumu novērtēja virs kvalitātes sliekšņa, piešķirot augstu punktu skaitu katrā kritērijā, vienlaikus arī norādot projekta stiprās un vājās puses, kā arī rekomendācijas:

Zinātniskā izcilība

Starpdisciplinārā pieeja ir teorētiski skaidra. Pozitīvi, ka tiks izmantoti analītiskie rīki, kas vēl nav plaši pielietoti pētniecībā. Projektā veiksmīgi paredzēta dziļa starpinstitucionālā sadarbība, apvienojot dažāda veida pieejas un ekspertīzi nepieciešamajiem risinājumiem. Eksperti iesaka vēl vairāk pievērsties pētniecības iespējām digitālajā vidē.

Ietekme

Ekosistēmu pieeja nodrošina, ka iesaistītajām pusēm tiks nodotas zināšanas. Projektā ir paredzēta sadarbība ar plašu institūciju un nevalstisko organizāciju loku. Eksperti iesaka vēl vairāk apdomāt stratēģiju, lai sasniegtu politikas veidotājus un fokusētos uz tiem nepieciešamo informāciju.

Ieviešana

Darba plāns un tā sasaiste ar programmas mērķiem un tematiskajiem laukiem ir kvalitatīvi sastādīts. Projektu īstenojošajai institūcijai un vadītājai ir plaša pieredze lielu projektu ieviešanā. Ir veiksmīgi organizēta darba sadale starp daudziem sadarbības partneriem. Nepieciešams detalizētāk izskatīt resursu sadalījumu starp dažādām darba paketēm.

Latvijas Zinātnes
padome

Sagatavoja

Latvijas Zinātnes padome

Ekspertīzes un analītikas nodaļa

Zigfrīda Annas Meierovica bulvāris 14, 1.stāvs

Rīga, LV – 1050

lzp@lzp.gov.lv